

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Tomáše Langáška, soudce JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyně zpravodajky Mgr. Veroniky Juříčkové v právní věci žalobkyně: **TIS & Co s.r.o.**, sídlem Českolipská 776, Mělník, zastoupená JUDr. Barborou Bretlovou, advokátkou, sídlem Revoluční 123/17, Liberec, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, sídlem Masarykova 427/31, Brno, týkající se žaloby proti rozhodnutím žalovaného ze dne 26. 9. 2018, č. j. 40330/18/5300-22443-708656, ze dne 23. 8. 2018, č. j. 36378/18/5300-22441-708656, a ze dne 23. 8. 2018, č. j. 36370/18/5300-22441-708656, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 15. 7. 2021, č. j. 54 Af 45/2018 - 81, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalobkyně **se nepřiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutím žalovaného ze dne 26. 9. 2018, č. j. 40330/18/5300-22443-708656, ze dne 23. 8. 2018, č. j. 36378/18/5300-22441-708656, a ze dne 23. 8. 2018, č. j. 36370/18/5300-22441-708656. Těmito rozhodnutími žalovaný zamítl odvolání stěžovatelky a potvrdil prvostupňová rozhodnutí Finančního úřadu pro Středočeský kraj (dále jen „správce daně“), konkrétně platební výměr ze dne 14. 9. 2017, č. j. 4150515/17/2114-50522-200531, kterým byla stěžovatelce vyměřena daň z přidané hodnoty za 2. čtvrtletí 2016 ve výši 2 056 205 Kč, dodatečný platební výměr ze dne 19. 1. 2018, č. j. 163093/18/2114-50522-200531, kterým byla stěžovatelce doměřena daň z přidané hodnoty za 3. čtvrtletí 2015 ve výši 306 440 Kč a dodatečný platební výměr ze dne 9. 11. 2017, č. j. 4515402/17/2114-50522-200531, kterým byla stěžovatelce doměřena daň z přidané hodnoty za 4. čtvrtletí 2014 ve výši 384 680 Kč.

[2] Stěžovatelka s kasační stížností spojila návrh na přiznání odkladného účinku. Namítala, že proti ní byla nařízena daňová exekuce prodejem nemovitostí (exekučními příkazy ze dne 30. 10. 2018, č. j. 47446959/18/2114-00540-203810 a č. j. 4746895/18/2114-

00540-203810), přičemž správce daně rozhodl o odkladu daňové exekuce na dobu do ukončení soudního řízení ve věci podané žaloby směřující proti exekučním titulům. Stěžovatelka je přesvědčena, že důvody, pro které byla daňová exekuce správcem daně odložena, nadále přetrvávají. Výkon rozhodnutí by pro stěžovatelku znamenal nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Předmětem daňové exekuce je poměrně značná finanční částka, přičemž exekuce má být provedena prodejem nemovitých věcí. Pokud by byly nemovitosti postižené exekucí převedeny na třetí osobu, a stěžovatelce by se přesto podařilo zvrátit rozhodnutí krajského soudu a domoci se zrušení exekučních titulů, nemovitosti by již nemohla získat zpět, újmu by tudíž nebylo možné nahradit. Naproti tomu správci daně žádná újma nehrozí, sám navíc přistoupil k odložení daňové exekuce. Dle stěžovatelky nebude přiznání odkladného účinku ani v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[3] Žalovaný ve vyjádření poukázal na skutečnost, že stěžovatelka v podaném návrhu uvedla pouze obecné skutečnosti, na základě kterých není možné posoudit, zda jí vzhledem k její ekonomické situaci aktuálně hrozí reálná a vážná újma. Stěžovatelka neuvedla bližší informace o nemovitých věcech, které by měly být daňovou exekucí postiženy, ani žádné další skutečnosti. Žalovaný proto nesouhlasil s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti. Doplnil, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti se v tomto případě dotýká také veřejného zájmu, konkrétně zájmu státu a společnosti na řádném a včasném výběru daní.

[4] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat za přiměřeného užití § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s.

[5] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalované usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[6] Z citovaných ustanovení vyplývá, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro stěžovatele znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Nezbytnou podmínkou pro přiznání odkladného účinku je splnění povinnosti stěžovatele tvrdit a prokázat vznik újmy (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012 - 32). Od stěžovatele, který žádá o přiznání odkladného účinku, se tak především očekává dostatečně konkrétní a individualizované tvrzení o tom, že mu v důsledku napadeného rozhodnutí vznikne nepoměrně větší újma, než jaká by vznikla jiným osobám, a vysvětlení, v čem konkrétně tato újma spočívá, včetně uvedení jejího rozsahu. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit tomu, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s rozsudkem krajského soudu

obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Vedle výše uvedeného tíží stěžovatele též důkazní břemeno k tvrzením uplatněným v návrhu. K jeho unesení je nutno, aby stěžovatel svá tvrzení, jimiž odůvodňuje návrh na přiznání odkladného účinku, také řádně doložil (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2015, č. j. 2 As 218/2015 - 50).

[8] Ve vztahu k podmínce existence újmy na straně stěžovatele Nejvyšší správní soud dále uvádí, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není zrušeno. Odkladný účinek má proto charakter výjimky z pravidla, že žaloba či kasační stížnost odkladný účinek nemají, a měl by být přiznáván pouze v případech, které takový postup svou specifickou povahou odůvodňují. Je-li přiznání odkladného účinku výjimkou, znamená to (mimo jiné), že újma, která má hrozit žadateli o jeho přiznání, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, nýbrž naopak významná; taková, která opravňuje, aby v jeho konkrétním případě pravidlo, že žaloba, resp. kasační stížnost, odkladný účinek mít nemá, nebylo výjimečně uplatněno (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, č. 3270/2015, bod [25]; a jemu předcházející usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Afs 73/2014 - 56 ze dne 21. 5. 2014).

[9] Stěžovatelka spatřuje tvrzenou újmu v hrozbě pozbytí vlastnického práva k nemovitým věcem, jejichž prodej správce daně nařídil k vymození daňového nedoplatku. To však dle názoru Nejvyššího správního soudu v souzené věci nepředstavuje takový důvod, který by odůvodňoval přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti. Pokud by Nejvyšší správní soud přiznal odkladný účinek kasační stížnosti vždy, když stěžovatel není schopen uhradit dlužnou výši daně, vedlo by to k tomu, že by stěžovatelé nedisponující finančními prostředky dosáhli v řízení výhodnějšího postavení. Zákodárce ovšem vyhradil přiznání odkladného účinku pouze výjimečným případům, přičemž skutečnost, že kasační stížnost směřující ve svém důsledku proti platebnímu výměru správce daně odkladný účinek ze zákona nemá, není samoučelná (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2020, č. j. 5 Afs 50/2020 - 32).

[10] Napadená rozhodnutí správce daně (platební výměry) jsou sice exekučním titulem a z doložených listin v posuzované věci vyplývá, že správce daně k vymáhání daňové povinnosti přistoupil. Ochranu však stěžovatelce primárně poskytuje zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, případně následná žaloba směřující proti rozhodnutí vydanému právě ve vymáhacím řízení (tj. proti exekučním příkazům), nikoli v řízení o žalobě proti (dodatečným) platebním výměrům. Jak Nejvyšší správní soud vyslovil již v usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 2. 2019, č. j. 1 Afs 271/2016 - 53, č. 3873/2019 Sb. NSS, soudní ochranu proti zásahu do veřejných subjektivních práv, způsobenému vedením daňové exekuce, poskytuje především žaloba proti exekučnímu příkazu, proti kterému je možno se bránit přímo správní žalobou.

[11] Pokud se jedná o ochranu dle daňového řádu, platí dle § 181 odst. 1 tohoto zákona, že správce daně může *daňovou exekuci na návrh dlužníka nebo z moci úřední částečně nebo zcela odložit, zejména šetří-li se skutečnosti rozhodné pro zastavení daňové exekuce, vyloučení předmětu exekuce ze soupisu věcí nebo podmínky pro posečkání úhrady nedoplatku*. Pokud by tedy byl později platební výměr jako exekuční titul v důsledku soudního přezkumu zrušen,

pozbylo by vedení daňové exekuce předmět. Na takovou situaci výslovně pamatují § 181 odst. 2 písm. a) a b) daňového řádu, dle kterých správce daně na návrh příjemce exekučního příkazu nebo z moci úřední daňovou exekuci zcela nebo zčásti zastaví, pokud pro její nařízení nebyly splněny zákonné podmínky nebo odpadl důvod, pro který byla daňová exekuce nařízena. Nejvyšší správní soud pak v této souvislosti dovodil možnost daňového subjektu požadovat úrok z nezákonně vedené daňové exekuce ve dvojnásobné výši (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2016, č. j. 7 Afs 299/2015 - 61, č. 3515/2017 Sb. NSS).

[12] V projednávaném případě přitom správce daně na návrh stěžovatelky rozhodl o odkladu daňové exekuce, a to na dobu do ukončení řízení o správních žalobách. Ani nyní tedy stěžovatelce nic nebrání, aby znovu podala návrh na odložení daňové exekuce do doby ukončení soudního řízení o kasační stížnosti, přičemž vyhověl-li správce daně takovému návrhu již do doby ukončení řízení o žalobě, lze důvodně očekávat, že bude shodně postupovat i do ukončení řízení o kasační stížnosti.

[13] Současně Nejvyšší správní soud doplňuje, že stěžovatelka v návrhu neuvedla nic bližšího o nemovitých věcech, které mají být postiženy daňovou exekucí, a pouze obecně namítla, že pokud by se jí podařilo zvrátit rozhodnutí krajského soudu a domoci se zrušení exekučních titulů, nemovitosti by již nemohla získat zpět do vlastnictví. Konkrétně se dle doložených rozhodnutí správce daně (exekučních příkazů) ze dne 3. 6. 2021, č. j. 3225908/21/2114-00540-203810 a č. j. 3226514/21/2114-00540-203810, jedná o nemovité věci v kat. území Mělník. Není ovšem vůbec zřejmé, k čemu tyto nemovité věci slouží a zda jsou např. nezbytné k podnikání stěžovatelky.

[14] Lze tedy shrnout, že v tomto řízení Nejvyšší správní soud přezkoumává rozhodnutí o doměření (vyměření) daně, které však samo o sobě stěžovatelce nepůsobí bezprostřední újmu nezbytnou pro přiznání odkladného účinku. Jak navíc Nejvyšší správní soud poukázal výše, daňový řád stěžovatelce poskytuje právní nástroje ochrany ve vymáhacím řízení, a proto bylo na stěžovatelce, aby tyto nástroje případně využila. Není důvod, aby odkladný účinek, který má mimořádnou povahu, výše uvedené prostředky ochrany (nadto v řízení o kasační stížnosti směřující proti rozsudku krajského soudu ve věci vydaných platebních výměrů) nahrazoval.

[15] V posuzované věci tedy nebyla naplněna základní podmínka pro přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti, kterou je vznik nepoměrně větší újmy na straně stěžovatelky, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; a ani Nejvyšší správní soud okolnosti, které by svědčily o tom, že situace stěžovatelky patří právě mezi ty ojedinělé případy, pro které je institut odkladného účinku kasační stížnosti vyhrazen, nezjistil. Z tohoto důvodu se již nezabýval naplněním další podmínky týkající se rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[16] Nejvyšší správní soud stěžovatelčině návrhu nevyhověl a kasační stížnosti odkladný účinek podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. nepřiznal.

[17] Závěrem Nejvyšší správní soud doplňuje, že z usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak

bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. září 2021

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu